

<https://www.parool.nl/amsterdam/uit-protest-tegen-biomassa-stoppen-deze-ijburgers-met-stadsverwarming~b58f7315/?referer=https%3A%2F%2Fmyprivacy.dpgmedia.net%2F>

Jorien de Lege op haar dak bij de nieuwe warmtepomp. BEELD DINGENA MOL

HET PAROOL Plus Achtergrond

Uit protest tegen biomassa stoppen deze IJburgers met stadsverwarming

Het is een hoop gedoe en toch laten twee gezinnen op IJburg zich afsluiten van de stadsverwarming. Ze vertikken het om hun huis warm te stoken via een nieuwe biomassacentrale vlak bij hun wijk

Bart van Zoelen 30 december 2019, 12:48

Wat de doorslag gaf? Beide gezinnen op IJburg die dit jaar los van elkaar tot het besluit kwamen om af te stappen van de stadsverwarming, hadden eigenlijk maar één concrete aanleiding. Dat energiebedrijf Vattenfall een biomassacentrale wil bouwen.

Voor Jorien de Lege (37) kwam de beslissing toen ze deze zomer met haar kinderen meedeed aan de Kindermars. Een paar honderd kinderen liepen uit protest tegen de biomassaplannen van Vattenfall naar Diemen waar nu nog een op aardgas gestookte energiecentrale zorgt voor de verwarming van IJburg, Zuidoost en Almere. De schoorsteen is vanaf haar dak te zien, wijst De Lege. Over een paar jaar ligt haar huis dus onder de rook van de biomassacentrale. Op hout. “Een middeleeuwse techniek om moderne huizen warm te krijgen.”

Ook Johan Beijert (40) onderstreept dat de biomassacentrale straks ‘in de achtertuin van IJburg’ staat. Nog los van de fijnstofuitstoot, waarvan je kunt zeggen dat die beperkt wordt door een hoge schoorsteen en moderne luchtreiniging, hekelt hij de broeikasgassen die vrijkomen bij biomassa.

Op papier is het een stap voorwaarts: omdat het hout dat wordt verbrand weer

aangroeit, geldt biomassa als duurzame energie. Maar hier gaat straks wel zoveel hout de ovens in – 25 vrachtwagens per dag – dat op IJburg grote twijfels leven of die vlieger opgaat. En als je alleen kijkt naar de verbranding, geeft hout zelfs meer broeikasgassen dan steenkool. Beijert: “Hoe kan je dit aan je kinderen verkopen?”

Voor beiden geldt dat ze toch al niet enthousiast waren over de stadsverwarming die warm water van tot wel 90 graden Celsius binnenbrengt. Beroepshalve hebben ze allebei verstand van zaken: De Lege is campagneleider Energie bij Milieudefensie, Beijert haalt met zijn eigen bedrijf Zon&Co woningen van het aardgas. Dat hun wijk bij de bouw stadsverwarming heeft gekregen, vinden ze achteraf onbegrijpelijk. Goed geïsoleerde, nieuwe woningen hebben zulke temperaturen niet nodig om behaaglijk warm te worden.

Maar vooruit, dat wisten ze toen ze hier een huis kochten. “Ik vond het helemaal niet erg om mee te betalen aan zo’n collectieve voorziening. Een warmtenet is op zich een heel goed idee,” zegt De Lege. Maar de hoge temperaturen die Vattenfall levert, zijn op IJburg niet nodig. “Bewaar die nou voor de binnenstad, waar de woningen lastig te isoleren zijn.”

Aversie

Beijert baalt van de machtspositie van Vattenfall, zoals hij zegt: ‘een monopolist’. Anders dan bij de stroom die uit het stopcontact komt, kan je niet zomaar overstappen op een andere leverancier. Beijert deed al zijn best om zijn verbruik tot het minimum te beperken. Maar door de hoge vaste kosten van stadsverwarming zag hij zijn besparingen nauwelijks terug op de rekening.

“Als ze dat anders hadden gedaan, meer op basis van het verbruik, dan had ik er misschien niet zo’n groot probleem mee gehad.”

De biomassaplannen van Vattenfall hebben hun aversie op scherp gezet, waar ze eerder alleen zo af en toe met de gedachte speelden om de stadsverwarming de deur uit te doen. “Als het zo moet, wil ik ervan af,” concludeerde Beijert toen hij beseftte dat de verwarming op IJburg straks van biomassa komt.

“Ik dacht: nou ga ik het doen ook,” zegt De Lege. De enorme hoeveelheden hout die Nederlandse biomassacentrales importeren, zullen ontbossing in de hand werken, verwacht zij. “Het is gewoon houtroof.”

Behalve dat ze haar eigen huis van de stadsverwarming heeft gehaald, protesteert ze samen met andere IJburgers tegen de biomassaplannen van Vattenfall door een Nieuwjaarsduik bij Lolaland overmorgen. Door zich te laten sponsoren halen de deelnemers geld op voor een rechtszaak tegen de biomassacentrale.

Een alternatief introduceren voor stadsverwarming valt overigens nog niet mee. De Lege had anderhalve week een installateur over de vloer. Behalve voor een warmtepomp op het dak moesten ze ook ruimte vinden voor een buffervat van 300

liter. “De meeste nieuwbouwwoningen hebben geen installatieruimte. En leidingen trekken door muren van gegoten beton is een hoop gedoe.”

Pilotproject

Beijert hoopt de ombouw van zijn verwarming in januari af te ronden. Dan heeft hij een warmtepomp met op het dak speciale zonnepanelen die ook warmte uit de buitenlucht halen. Daarmee is meteen gezegd dat hij net als De Lege een eengezinswoning heeft met een eigen dak. “Dat maakt het een stuk makkelijker.”

Dan nog is hij zo’n 30.000 euro kwijt die hij pas na een jaar of veertien denkt te hebben terugverdiend door een lagere energierekening. De Lege gaat uit van een terugverdientijd van acht jaar. Zij investeerde 9000 euro, waarvan voor 1900 euro subsidie is aangevraagd.

De meeste IJburgers wonen in een appartement en delen hun dak met hun boven- en benedenburen. Dan is het veel moeilijker om de stadsverwarming vaarwel te zeggen, beamen De Lege en Beijert. Daar komt nog bij dat ze alleen al door hun beroep niet maatgevend zijn voor de gemiddelde IJburger. Ze verwachten niet dat hun overstap massaal navolging zal krijgen of dat Vattenfall op IJburg zelfs met een boycot te maken krijgt vanwege de biomassacentrale.

Aan de andere kant: Beijert ziet zijn eigen huis ook een beetje als een ‘pilotproject’ om meer nieuwbouwhuizen aan de warmtepomp te helpen. “Als het goed werkt, kunnen we dit over IJburg uitrollen. Die vraag is er wel, hoor.”

Ook De Lege ziet wel meer IJburgers haar voorbeeld volgen. “Het is zeker niet voor iedereen weggelegd, maar het zal wel makkelijker worden. Dat zag je bij zonnepanelen ook,” zegt ze. “Ik heb de eerste buurman al aan de deur gehad.”

Richting 2050

Energiebedrijf Vattenfall wil een biomassaketel bouwen bij Diemen. Daar wordt nu nog warmte opgewekt met aardgas. Biomassa geldt formeel als duurzame energie. Vattenfall ziet biomassa als een tijdelijk overgangsstadium op weg naar 2050, als het energiebedrijf helemaal geen fossiele brandstoffen meer wil gebruiken. De biomassacentrale moet genoeg warmte opwekken voor circa 60.000 huishoudens.

In Diemen en op IJburg ontstond vorig jaar veel protest tegen de plannen. Ook landelijk zijn sindsdien veel bezwaren opgekomen tegen biomassacentrales. Is biomassa wel zo duurzaam? En waar komt het hout vandaan? Opgestuwd door miljoenensubsidies wordt zoveel hout aangevoerd uit verre landen dat het moeilijk te zeggen is of het gaat om duurzaam beheerd bos. Het subsidiebedrag dat Vattenfall krijgt voor 12 jaar kan oplopen tot 300 miljoen euro. Vattenfall wil niet zeggen of de subsidie al aangevraagd is.

De gemeente Diemen voelde zich eerder dit jaar gedwongen een verklaring van geen bedenkingen af te geven, hoewel de gemeenteraad allesbehalve enthousiast was over de plannen. Bewoners van IJburg en Diemen hebben een rechtszaak aangekondigd. Daarbij worden ze begeleid door Johan Vollenbroek, de milieuactivist die bij de Raad van State het Nederlandse stikstofbeleid liet struikelen.